

8. SINIF

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK PRATİK DEFTERİM

ANLAMAYI KOLAYLAŞTIRIR YORUMU GÜÇLENDİRİR

*Türk Evladı Ecdadını Tanıdıkça Daha Büyük
işler Yapmak İçin Kendinde Kurvet Bulacaktır.*

GÜVEN KARAKAYA

4.ÜNİTE ATATÜRKÇÜLÜK VE ÇAĞDAŞLAŞAN TÜRKİYE

KONULAR

8.4.1 ATATÜRK İLKELERİ	1-9
8.4.2. SİYASİ ALANDA YAPILAN İNKILAPLAR	10-14
8.4.3. HUKUK ALANINDA YAPILAN İNKILAPLAR.....	15-17
8.4.4 EĞİTİM VE KÜLTÜR ALANINDA YAPILAN İNKILAPLAR.....	18-23
8.4.5. TOPLUMSAL (SOSYAL) ALANDA YAPILAN İNKILAPLAR.....	24-27
8.4.6. EKONOMİK ALANDA YAPILAN YENİLİKLER.....	28-32
8.4.7. SAĞLIK ALANINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR.....	33-34
8.4.8. CUMHURİYETİN SAĞLADIĞI KAZANIMLAR.....	35-36
8.4.9. ATATÜRK İLKE VE İNKILAPLARININ TEMEL ESASLARI.....	37-38

GÜVEN KARAKAYA

8.4.1. ATATÜRK İLKELERİ

ATATÜRKÇÜLÜK

Atatürk'ün toplumun ve devletin gelişmesi amacıyla akıl ve bilimi esas alan siyasi, ekonomik, toplumsal alanlardaki düşüncelerine "ATATÜRKÇÜLÜK" denilmektedir.

Atatürk tarafından ortaya konulan, temelini Atatürkçü düşüncenin oluşturduğu, **tam bağımsızlığı ve çağdaşlaşmayı sağlamayı** amaçlayan ilkelere ATATÜRK İLKELERİ denir.

ATATÜRK
İLKELERİ

ATATÜRK İLKELERİ

CUMHURİYETÇİLİK

MİLLİYETÇİLİK

HALKÇILIK

LAİKLİK

DEVLETÇİLİK

İNKILAPÇILIK

CUMHURİYETÇİLİK

Cumhuriyet halkın iradesini kullanarak seçimler vasıtası ile **kendi kendini yönettiği yönetim şeklidir**. Egemenlik kişiye değil halka aittir.

Cumhuriyetçilik ise **Cumhuriyeti koruma, yüceltme ve yaşatma** fikrine denir.

- ❖ Cumhuriyetle birlikte **egemenlik (Yönetme yetkisi) millete geçmiştir**. Herkes eşit söz hakkına sahiptir. **Toplumunun gelişmesini ve çağdaşlaşmasını sağlamıştır**.
- ❖ Cumhuriyetçik **millet olma bilincini geliştirdiği için milliyetçi**, Egemenliğin **halka vererek eşitlik sağladığı için halkçı çağdaş bir uygarlığı hedeflediği için inkılapçı** bir özelliğe sahiptir.

Soru Çözdüren
Bilgim

Atatürk ilkeleri akıl ve bilimin öncülüğünde **tam bağımsızlığı ve çağdaşlaşmayı** sağlamayı amaçlar.

Cumhuriyetçilik **Cumhuriyeti koruma, yüceltme ve yaşatma** fikrine denir.

Kavram
Bilgim

İLKE: Temel düşünce, inanış, kural.

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

Soru Çözdüren Bilgi

Cumhuriyetçilik ilkesinin ve cumhuriyetçilik ilkesi çerçevesinde yapılan inkılapların temelinde **TEK KİŞİDEN YÖNETİMİNDEN HALK EGEMENLİĞİNE** geçiş vardır.

Kavram Bilgi

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

CUMHURİYETÇİLİĞİN ANAHTAR KELİMELEİ

Milli egemenlik

Milli irade

Seçme ve seçilme

Siyasi

Çok partili hayat

Siyasi partiler

Çoğunluğun görüşü

İdari

Yönetim şekli

Demokrasi

Kadınlara seçme seçilme hakkı verilmesi

Oy verme

CUMHURİYETÇİLİK İLKESİNE GÖRE YAPILAN İNKILAPLAR

TBMM'NİN AÇILMASI

Tek Kişiden yönetiminden halk egemenliğine geçiş

SALTANATIN KALDIRILMASI

Tek Kişiden yönetiminden halk egemenliğine geçiş

CUMHURİYETİN İLANI

Tek Kişiden yönetiminden halk egemenliğine geçiş

HALİFELİĞİN KALDIRILMASI

Tek Kişiden yönetiminden halk egemenliğine geçiş

ANAYASANIN KABUL EDİLMESİ

Hukuk düzeni ve eşitlik kabul edilmiş haklar güvence altına alınmıştır.

ÇOK PARTİLİ HAYATA GEÇİŞ

Halk istediği partileri tercih imkanına kavuşmuştur.

ORDUNUN SİYASETTEN AYRILMASI

Ordunun siyasete etkisi önlenmiş Halk iradesi kalıcı oldu.

KADINLARA SİYASİ HAKLAR VERİLMESİ

Halk arasında eşitlik sağlandı.

MİLLİYETÇİLİK

Milliyetçilik, **milletin ve ülkenin çıkarlarını her şeyin üstünde tutmak, milli birlik ve beraberliği gerçekleştirmek**. Kişinin mensup olduğu **milleti sevmesi, onun için çalışması ve onunla gurur duymasıdır**.

MİLLİYETÇİLİK İLKESİNİN ÖZELLİKLERİ

- ❖ Siyasi, ekonomik, kültürel başta olmak üzere her açıdan **tam bağımsızlığı** hedefler,
- ❖ Milletini **sevmeyi, yüceltmek ve milletin mutluluğu** için çalışmayı hedefler.
- ❖ Ayrıştırıcı değildir, **bütünleştiricidir**.
- ❖ Ülkeyi ve milleti **bölünmez bir bütün** olarak kabul eder.
- ❖ Ekonomik açıdan sömürülmeye karşı **her açıdan ulusallaşmayı (Millileşmeyi)** amaçlar.
- ❖ **Millî Mücadele'yi** ortaya çıkaran ve başarıya ulaştıran ruhun **kaynağıdır**.

ATATÜRK'ÜN MİLLİYETÇİLİK ANLAYIŞI

- ❖ **İrk, Dil, Din farkı gözetilmeksizin** kendisini Türk sayan herkes Türk'tür. Bu nedenle "Ne mutlu Türk olana değil Ne mutlu Türküm diyene demıştır.
- ❖ **Ayrıştırıcı değil birleştiricidir. Millî birlik ve beraberlik** temeline dayanır.

MİLLİYETÇİLİK İLKESİNİN ANAHTAR KELİMELERİ

Ulusal / Milli

İrkçılığa karşı olma

Millet sevgisi

Bağımsızlık

Milli kültür

Türk

Devlet çıkarı

Milli birlik ve beraberlik

Vatan sevgisi

Ülkü (amaç) birliği

Ortak dil

Ortak kader

Soru Çözdüren
Bilgim

Milliyetçilik Kısaca
kişinin **Milletini
Sevmesi, Onun İçin
Çalışması ve Onunla
Gurur** Duymasıdır

ATATÜRKÜN
milliyetçilik
anlayışında **ırkçılık
yoktur kabul etmek
hissetmek** vardır.

Kavram
Bilgim

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

Milliyetçilik Temelinde
Yapılan İnkılapların
**Tamamında Millilik
(Ulusallık) Bağımsızlık
ve Milletin Faydasına**
Faaliyette Bulunma
Vardır.

**Milliyetçilik Kurtuluş
Savaşımızın
kazanılmasını
sağlamış** bizleri iç ve
dış tehditler karşısında
bütünleştirmiştir.

MİLLİYETÇİLİK İLKESİNE GÖRE YAPILAN İNKILAPLAR

İstiklal Marşının Kabulü

Milli Bilinç uyandırmıştır

Şirketlerin millileştirilmesi

Milli Ekonomi kurulması hedeflenmiştir.

Kapitülasyonların Kaldırılması

Ekonomik bağımsızlığı hedeflemiştir.

Kabotaj Kanununun kabulü

Denizlerimizde egemenlik sağlanmıştır.

Yabancı Okulların MEB'e Bağlanması

Yabancı okulların zararlı faaliyetleri önlendi. Kültürel birlik sağlandı.

İzmir İktisat Kongresi'nin Yapılması

Ekonomik bağımsızlığı sağlamak amaçlandı.

Misakı İktisadi Kararları

Ekonomik bağımsızlık için yapılacaklar belirlendi.

Türk Tarih Kurumu'nun Kurulması

Milli tarih bilinci amaçlandı

Türk Dil Kurumu'nun Kurulması

Dilimizin korunması amaçlandı.

HALKÇILIK

Temelinde **eşitlik ve halkın yararına çalışma** vardır. Halk arasında ayrım yapmadan, halkın yararına çalışmak ve halkın devlet yönetiminde hâkim olmasını sağlamaktır. **Cumhuriyetçilik ve milliyetçilik ilkelerinin doğal sonucudur.**

HALKÇILIK İLKESİNİN ÖZELLİKLERİ

- ❖ Halkçılıkta toplumu oluşturan **bütün bireyler kanun önünde eşittir**. Sınıf, zümre gibi ayrımcılığını kabul etmez.
- ❖ Ayrıcalıkları ortadan kaldırdığı için **milli birlik ve beraberliği güçlendirmiştir**.
- ❖ **Sosyal devlet anlayışı** (halka ucuz ya da bedava hizmet götüren halkı için çalışan) çerçevesinde halka hizmeti ve milli gelirin adaletli bir şekilde dağıtılmasını esas alır.
- ❖ Devlet **yönetiminde Milli egemenliği esas** alır.
- ❖ Devlet, işlerini **halkın yararına göre** yapar.

HALKÇILIK İLKESİNİN ANAHTAR KELİMELEİ

Herkesin eşit olması

Ayrıcalık olmaması

Sosyal adalet

Dayanışma

Halkın yararı

Topluma hizmet

İnsan sevgisi

Sosyal adalet

Sınıf ayrımı olmaması

Sosyal devlet

Eşit oy hakkı

Kadın erkek eşitliği

HALKÇILIK İLKESİNE GÖRE YAPILAN İNKILAPLAR

Medeni Kanun'un Kabul Edilmesi

Kadınlara Siyasi Hakların Verilmesi

Cumhuriyetin İlanı

TBMM'nin açılması

Ekonomik ve sosyal alanda **kadın erkek eşitliği** sağlanmıştır.

Siyasi alanda **kadın erkek eşitliği** sağlandı. Kadınlar da yönetime katılmış milli egemenlik güçlenmiştir.

Devlet **yönetiminde halk söz sahibi** oldu. Millet egemenliği gerçekleşti

Devlet yönetiminde **halk söz sahibi** oldu. Millet egemenliği gerçekleşti

Soru Çözdüren
Bilgim

Halkçılık İlkesine Göre
Yapılan İnkılaplara
dikkat edilirse **eşitlik
ve halk yararı** olduğu
görülmektedir.

Kavram
Bilgim

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

Soru Çözdüren Bilgim

Laikliğin temelinde **din işleri ile devlet işlerinin ayrılığı dinsel özgürlük ve yapılanların dine göre değil akla bilime** göre yapılması vardır.

Kavram Bilgim

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

Aşar Vergisinin Kaldırılması

Tevhidi Tedrisat Kanunu

Soyadı Kanunu

Kılık kıyafet kanunu

Azınlıklara vatandaşlık verilmesi

LAİKLİK

Din ve devlet işlerinin birbirinden ayrı olması, Devlet düzeninin ve hukuk kurallarının **dine değil, akla ve bilime** dayandırılmasıdır, herkesin **dini inancını serbestçe** yaşayabilmesi amaçlanmıştır.

Halkın yararına olmuştur.

Kız ve erkek çocuklar **eşit** şartlarda eğitim görüştür.

Ayrıcalık ifade eden ağa hacı bey beyzade gibi unvanlar kalkmış **eşitlik** sağlanmıştır.

Ayrıcalık ifade eden kıyafetler yasaklanarak toplumsal **eşitlik** hedeflendi.

Azınlıkların ayrıcalıklarının sona erdi ve toplumda **Eşitlik** sağlandı.

LAİKLİKLİĞİN ÖZELLİKLERİ VE ATATÜRK'ÜN LAİKLİK ANLAYIŞI

- ❖ **Devlet ve din işleri** ayrıdır. Devlet hukuk kurallarına göre yönetilir.
- ❖ Toplum ve devlet yaşamının **akla ve bilime** dayandırılmasıdır
- ❖ Herkes **dini inançlarını serbestçe** yerine getirir.
- ❖ Devletin **resmi dini yoktur**. Devlet tüm din ve inançlara eşit mesafededir.
- ❖ Kişiler **din, inanç ve ibadet hürriyetine sahiptir** ve dini inanca saygıyı esas alır.
- ❖ Atatürk **dinin istismarına** karşıdır. Ona göre dine saygı, inanan kişinin haklarına saygıdır. Atatürk dine karşı olmadığı gibi, gerçek dindara da karşı değildir.

LAİKLİĞİN ANAHTAR KELİMELERİ

Din ve devlet işleri

İbadet özgürlüğü

Din ve vicdan özgürlüğü

Akıl ve bilim

Din ve mezhepler

Din istismarı

İnanç özgürlüğü

Pozitif düşünce

Devletin dini olmaması

LAİKLİK İLKESİNE GÖRE YAPILAN İNKILAPLAR

Saltanatın Kaldırılması

İlk aşamadır **Din ve devlet işleri** birbirinden ayrılmıştır.

Halifeliğin Kaldırılması

En önemli aşamadır **Yönetimdeki dini etki azalmıştır**

Tevhidi Tedrisat Kanunu

Eğitim öğretim **Akıl ve bilime göre** düzenlenmiştir.

Kılık Kıyafet Kanunu

Din büyükleri hariç **Dini kıyafetlerle sokağa çıkmak** yasaklanmıştır.

Medeni Kanunun Kabulü

Sosyal hayatta **Dini kurallara göre olan Mecelle kaldırılmıştır.**

Tekke ve Zaviyelerin Kapatılması

Halkın **dinin duygularının sömürülmesi** önlenmiştir.

Şeriye ve Evkâf Vekaletinin kaldırılması

Yönetimdeki **dini etki** azaltılmıştır.

Anayasadan “Devletin Dini İslam’dır.”
maddesinin kalkması

Devlet **dini tarafsızlık esas** almıştır.

DEVLETÇİLİK

Özel sektörün (halkın) yetersiz kaldığı durumlarda Devletin daha hızlı bir gelişme sağlamak amacıyla yaptığı ekonomik, sosyal ve kültürel alanlardaki uygulamalarına **Devletçilik** denir.

DEVLETÇİLİK İLKESİNİN ÖZELLİKLERİ

- ❖ Devletçilik kısaca **devletin ekonomik faaliyet yapmasıdır** ancak **öncelik özel sektöründür**. Özel sektör yapamıyorsa devlet yapmaktadır.
- ❖ Yapılan faaliyetler halkın faydasına olduğu için **halkçılık ilkesinin zorunlu bir sonucudur**.
- ❖ **Özel sektör yetersiz kaldığı** için Devletçilik ilkesi bir **zorunluluk olarak ortaya** çıkmıştır.
- ❖ Yeni kurulan **devleti hızlı bir şekilde kalkındırmayı** amaçlar
- ❖ Ekonomide vatandaş ile devletin iş birliği yapmasını esas alır. **Karma ekonomidir (Özel sektör + devlet teşebbüsü)**
- ❖ 1929 dünya ekonomik krizi nedeniyle özel sektörün ekonomiyi tek başına yönetememesi nedenleriyle devletçilik ilkesi ortaya çıkmıştır

Soru Çözdüren Bilgi

Ekonomi ile ilgili yapılan faaliyetler bakınca devletin ekonomiyi **geliştirmesi**, **kalkındırması**, **millileştirmesi** amaçladığı görülmektedir.

İnkılapçılıkla ilgili Sorularda **Farklı İlkelerle İlgili İnkılaplar Bir Arada** Verilerek Soru Sorulabilir.

Kavram Bilgi

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

DEVLETÇİLİĞİN ANAHTAR KELİMELEİ

Ekonomi

Karma ekonomi

Özel teşebbüs

Kalkınma,

Özel sektör

Kamulaştırma

Devletin yatırım yapması

Sanayi

Banka -Fabrika

DEVLETÇİLİK İLKESİNE GÖRE YAPILAN İNKILAPLAR

Etibank ve Sümerbank'ın kurulması

Devlet **ekonomiyi geliştirmek** için bizzat banka kurmuştur.

1. Beş Yıllık Kalkınma Planı

Devlet **ekonomik kalkınmayı** planlamıştır.

Teşvik-i Sanayi Kanunu çıkarılması

Ekonominin gelişmesi için **özel sektörün** önü açılmıştır.

Çeşitli fabrikaların kurulması

Devlet **ekonomiyi geliştirmek** için bizzat fabrika kurmuştur.

TCDD ve MTA'nın kurulması

Devlet **ekonomiyi geliştirmek** için bizzat faaliyette bulunmuştur.

Yabancı işletmelerin satın alınması

Devlet **ekonomiyi millileştirmeyi** amaçlamıştır.

İNKILAPÇILIK

Devleti ve milleti geliştirmek amacıyla **Çağın gerisinde kalmış olan kurum ve kuruluşların yerine çağdaş** yeni modern kurumlar kurmadır.

- ❖ **Daima ileriye gitme** ve modernleşmeyi hedefler.
- ❖ **Durağan değil** değişen şartlara göre kendini **yenileyen (dinamik)** bir yapıya sahiptir.
- ❖ **Akıl ve bilimin öncülüğünde** gelişmeyi hedefler
- ❖ Yapılan inkılaplar **taklitçi değil** Türk kültürüne uygun hale getirilerek **millileştirilmiştir**.

İNKILAPÇILIĞIN ANAHTAR KELİMLERİ

Yenilik

Çağdaşlaşma

Devrim

Dinamik

Akıl ve bilim

Gelişme

Batılılaşma

Durağan olmama

Değişim

Yapılan tüm inkılaplar çağdaşlaşma amacı ile yapılmıştır. Bundan dolayı tüm inkılaplar inkılapçılık ilkesiyle ilgilidir.

ATATÜRK İLKELERİNİN ORTAK ÖZELLİKLERİ

- ❖ Akı ve bilimi esas alır.
- ❖ Türk milletin ihtiyaçlarından doğmuştur.
- ❖ Taklitçi değil millidir.
- ❖ Evrensel ve barışçıldır.
- ❖ Birbirleriyle uyumlu, birbirini tamamlayıcıdır.
- ❖ Uygulamaya da yansımıştır
- ❖ Kaynağı Türk milli kültürüdür.
- ❖ Milli egemenlik ve bağımsızlık temeline dayanır.
- ❖ Laik düşünce ve hukuka dayanır.
- ❖ Hak ve hürriyetleri koruyucudur.
- ❖ Kabul edilmesinde dış baskı ve zorlama yoktur.

CUMHURİYETÇİLİK
MİLLİ (ULUSAL)
EGEMENLİK

MİLLİYETÇİLİK
MİLLİ BİRLİK
BERABERLİK
ÖZGÜRLÜK

HALKÇILIK
İNSAN SEVGİSİ
VE YURTTA BARIŞ
DÜNYADA BARIŞ

ATATÜRK İLKELERİNİN BÜTÜNLEYİCİ İLKELERİ

İNKILAPÇILIK
ÇAĞDAŞLAŞMA VE
BATILILAŞMA

DEVLETÇİLİK
ÜLKENİN VE
HALKIN
KALKINMASI

LAİKLİK
AKILCILIK VE
BİLİMSELLİK

Soru Çözdüren
Bilgi

Bütünleyici ilkeler, Atatürk'ün Anayasa'ya koydurduğu altı temel ilkesinin yanında **ATATÜRKÜN yaşamı boyunca ve yaptıkları sırasında kesinlikle ödün vermediği** ve uyguladığı prensiplerdir

Kavram
Bilgi

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

Soru Çözdüren Bilgi

Saltanatın Kaldırılmasının En Önemli Nedeni Saltanatın **Milli Egemenliğe Aykırı** Olması.

Halifelik ve Saltanatın Birbirinden Ayrılarak Saltanatın Kaldırılması **Din ve Devlet İşlerinin Birbirinden Ayrıldığını Gösterir** Laiklikle ilgilidir.

Kavram Bilgi

SALTANAT: Yönetme yetkisinin babadan oğula geçtiği padişahlık, hükümdarlık, krallık...

HALİFELİK: Peygamber efendimizin vefatından sonra İslam devletini yönetmesi için oluşturulan siyasi ve dini makam.

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

8.4.2 SİYASİ ALANDA YAPILAN İNKILAPLAR

Siyasi alanda yapılan inkılaplar **ülke yönetimini ilgilendiren** inkılaplardır.

SALTANATIN KALDIRILMASI 1 KASIM 1922

Saltanat ülke yönetiminin **tek bir kişinin** elinde olduğu **iktidarın babadan oğula geçtiği** yönetim biçimidir.

SALTANATIN KALDIRILMA NEDENLERİ

- ❖ TBMM'nin açılması ile egemenliğin halka geçmesi ve **saltanatın milli egemenliğe aykırı** olması. (**ASIL NEDEN**)
- ❖ Osmanlı Devleti'nin **Mondros Ateşkes Antlaşması ile fiilen Mudanya Ateşkes antlaşması ile hukuken** sona ermesi.
- ❖ Ülke içindeki **iki başlılığın mevcut** olması ve Padişahın ve Osmanlı hükümetinin **milli mücadele karşıtı** bazı faaliyetlerde bulunması.
- ❖ **Lozan Barış Görüşmelerine TBMM'nin yanında Osmanlı Hükümeti'nin de çağrılmış** olması (**HIZLANDIRICI NEDEN**) (İtilaf Devletlerinin Amacı Her İki Hükümet Arasında Karışıklık Çıkarıp Bundan Faydalanmak. TBMM Buna Fırsat Vermemek İçin Saltanatı Kaldırdı.)

Son Padişahı
Vahdettin

1 Kasım 1922 de TBMM çıkardığı kanun ile **Halifelik saltanattan ayrılarak saltanat kaldırıldı. Halifeliğin kaldırılması için uygun ortam olmadığı için** Meclis tarafından halife olarak resmi işlere karışmaması şartı ile **Abdülmecit Efendi** seçildi.

(**Abdülmecit efendinin halife seçilme nedeni Yabancı devletlerin halifelik makamını kullanabilir düşüncesi**)

Son Halife
Abdülmecit

SALTANATIN KALDIRILMASININ SONUÇLARI

- ❖ Milli egemenlik için önemli adım atıldı. Cumhuriyet yönetimine geçişi hızlandı.
- ❖ Osmanlı Devleti resmen sona ermiştir.
- ❖ Yönetimdeki iki başlılık sona erdi ve itilaf devletlerinin Lozan görüşmelerinde ikilik çıkarma planları bozulmuştur.
- ❖ Laikliğe geçişte ilk adım atılmıştır.
- ❖ Devlet başkanlığı sorunu ortaya çıktı.

SALTANATIN KALDIRILMASININ ATATÜRK İLKELERİ İLE İLİŞKİSİ

Cumhuriyetçilik= Millet egemenliğine geçilmesi.

Halkçılık = Halkın faydasına bir uygulama

Laiklik= Din ve devlet işleri ayrıldı.

İnkılapçılık= Çağdaş uygulama

Soru Çözdüren
Bilgi

Saltanatın Kaldırılması Atatürk ilkeleri ile farklı açılardan ilişkilendirilerek sorulabilir.

Ankara'nın merkez olarak seçilmesinin coğrafi askeri siyasi ve tarihi nedenlerinin ayırt etmemiz gerekir.

ANKARA'NIN BAŞKENT OLMASI 13 EKİM 1923

Başkent bir devletin idare merkezidir. Osmanlı devletinin başkenti İstanbul'du Ancak İstanbul işgal altında ve boğazların iki tarafı askerden arındırıldığı için güvenli değildi.

ANKARA Temsil heyetinin merkezi ,Millî Mücadelenin karargâhı, TBMM açıldığı yer olduğu için zaten fiilen başkent durumundaydı. 13 Ekim 1923'te resmen Başkent ilan edildi.

Kavram
Bilgi

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

Soru Çözdüren Bilgi

Cumhuriyetin ilânının Atatürk İlkeleri ile ilişkisi Mutlaka Kavranmalıdır.

Cumhuriyetin ilanı ile Devletin Adı Rejimi Devlet Başkanlığı Hükümet Krizi Sorunları Çözüldü ve Devlet Demokratikleşti.

Kavram Bilgi

Meclis Hükümeti Sistemi

Güçler birliği esasına dayanan yürütmenin yasama tarafından kontrol edildiği, meclisin başkanının devletin ve hükümetinde başkanı olduğu bakanların meclis içerisinde seçildiği sistemdir.

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

CUMHURİYETİN İLANI (29 EKİM 1923)

Cumhuriyet halkın doğrudan ya da seçtiği temsilciler vasıtası ile kendi kendini yönettiği yönetim şeklidir. Egemenlik yani yönetme gücü halktır.

CUMHURİYETİN İLAN EDİLME GEREKÇELERİ

- ❖ Milli egemenliğin tamamen gerçekleştirilmek istenmesi.
- ❖ Saltanatın kaldırılması ile devlet başkanlığı sorununun ortaya çıkması.
- ❖ Yeni Türk Devletinin rejiminin (yönetim biçiminin) ne olacağının belli olmaması
- ❖ Meclis Hükümeti Sistemi'nden kaynaklanan hükümet bunalımları.
- ❖ Batılı devletlerin TBMM'yi yönetim şekli belirsizliği konusunda eleştirmesi.

CUMHURİYETİN İLAN EDİLMESİNİ HIZLANDIRAN GELİŞME

- ❖ 27 Ekim 1923'de Fethi Okyar Hükümeti istifa etti.
- ❖ Yeni hükümetin Meclis Hükümeti Sisteminden dolayı bir türlü kurulamaması ve hükümet krizi yaşanması.
- ❖ Mustafa Kemal'in ve arkadaşları bu krizi aşmak için Çankaya'da toplantı yaptı ve Cumhuriyetin ilan edilmesine karar verildi.

❖ CUMHURİYETİN İLANININ SONUÇLARI

- ❖ Devletin adı ve rejim (Yönetim Şekli) sorunu çözüldü (TÜRKİYE CUMHURİYETİ)
- ❖ Hükümet krizlerini sona erdiren Meclis Hükümeti Sistemi'nden Kabine Sistemi'ne geçildi.
- ❖ Demokratikleşme ve Millet egemenliği konusunda önemli bir adım daha atıldı.
- ❖ Saltanatın kaldırılması ile ortaya çıkan Devlet başkanlığı sorunu çözüldü. (Mustafa Kemal ATATÜRK ilk cumhurbaşkanı seçildi.)

CUMHURİYETİN İLANININ ATATÜRK İLKELERİ İLE İLİŞKİSİ

Cumhuriyetçilik= Millet egemenliğine geçilmesi.

Halkçılık = Halkın faydasına bir uygulama

İnkılapçılık= Çağdaş uygulama

GAZİ MUSTAFA KEMAL ATATÜRK EN BÜYÜK ESERİM DEDİĞİ CUMHURİYETİ GENÇLERE EMANET ETMİŞTİR.

HALİFELİĞİN KALDIRILMASI (3 MART 1924)

Peygamber Efendimizin vefatından sonra devlet ve hükümet işlerini yürüten idarecilere HALİFE denmektedir. Halifelik Osmanlı devletine **Yavuz Sultan Selim döneminde geçmiştir** ve devlet tamamen **teokratik** bir özellik kazanmıştır. 1.Dünya savaşında halifenin **cihat** çağrısı pek **rağbet görmeyince** halifeliğin gücü kalmadığı anlaşılmış ancak **Saltanatla birlikte ortam müsait olmadığı için kaldırılmamıştır.**

Son Halife
Abdülmecit Efendi

HALİFELİĞİN KALDIRILMA NEDENLERİ

- ❖ Halife Abdülmecit efendinin sadece dini yetkisi olmasına rağmen **devlet başkanı gibi hareket etmesi devlet işlerine karışması elçileri kabul etmesi.**
- ❖ Halifeliğin **milli egemenlikle ters düşmesi bağdaşmaması.**
- ❖ Halifeliğin **laik düzene geçişte** önemli bir **engel** olması
- ❖ **Eski rejime dönmek isteyenlerin** Halifeyi kullanması
- ❖ Yapılacak **olan yeniliklere halifeliğin engel olarak görülmesi**

HALİFELİĞİN KALDIRILMA SONUÇLARI

- ❖ **Laiklik devlet düzeni** için en önemli adım atıldı.
- ❖ **Milli egemenlik** güçlendi.
- ❖ Yapılacak **İnkılâpların önündeki en büyük engel kalktı** ve inkılapların yapılması hızlandı
- ❖ Osmanlı ailesinin ve onları kullanmak isteyen kişilerin Tekrardan saltanat ve hilafet isteyebileceği için **Osmanlı ailesi yurt dışına çıkarıldı.**
- ❖ **Ümmetçilik** arayışları **sona ermiş** ve **milliyetçilik anlayışı önem kazandı.**
- ❖ **Eski rejime** dönüş yolları **kapandı.**

HALİFELİĞİN KALDIRILMASININ ATATÜRK İLKELERİ İLE İLİŞKİSİ

Cumhuriyetçilik= Millet egemenliği güçlendi.

Laiklik = Din işleri ile devlet işleri ayrıldı.

3 MART 1924'TE YAPILAN DİĞER YENİLİKLER

- ❖ **Tevhid-i Tedrisat** Kanunu çıkarıldı.
- ❖ **Şerriye ve Evkaf** Vekâleti kaldırıldı.
- ❖ **Erkan-ı Harbiye** Vekâleti kaldırıldı

Soru Çözdüren
Bilgim

Halifeliğin Kaldırılması ile Laik Devlet Düzeni İçin Önemli Bir Adım Ve **Milli Egemenliği Güçlendiren** Çok Önemli Bir Faktördür.

Halifeliğin Kaldırılması **Milli Egemenliği Güçlendirdiği İçin Cumhuriyetçilikle,** Din Ve Devlet İşlerini Birbirinden Ayırdığı İçin Laiklikle İlgilidir

Kavram
Bilgim

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

Şerîye ve Evkaf
Vekaletinin
Kaldırılmasındaki
amaç **Din İşleri ile
Devlet İşlerinin Ayrı
Olmasıdır. Laiklik
İlkesi** ile ilgilidir.

Ordunun Siyasetten
**Ayrılması Milli
Egemenliği
Güçlendirdiği İçin
Cumhuriyetçilik** İlkesi
ile ilgilidir.

1921 Teşkilat-ı Esasi
anayasasının
değişmesinin nedeni
**savaş döneminde
hazırlanan olağanüstü
bir anayasa** olmasıdır.

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

ŞERİYE VE EVKAF VEKALETİNİN KALDIRILMASI (3 MART 1924)

ŞERİYE

YASALARIN DİNE UYGUNLUĞUNU DENETLER

Kaldırılarak yerine

DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI KURULDU

AMAÇ Din işleri ile devlet işlerinin ayrı olmasıdır. **LAİKLİK** ilkesi ile ilgilidir.

EVKAF

VAKIF İŞERİNDEN SORUMLUDUR

Kaldırılarak yerine

VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KURULDU

ERKAN-I HARBİYE VEKALETİNİN KALDIRILMASI (3 MART 1924)

- ❖ Erkan-ı Harbiye Osmanlı'da **savaş işlerinden sorumlu Savaş Bakanlığı demektir.**
- ❖ Günümüzdeki **Genelkurmay Başkanlığı'nın görevini yerine** getiriyordu. Ancak i Genelkurmay Başkanlığı'ndan **farkı** **Bakanlar Kurulu üyesi** olmasıydı.
- ❖ **Ordunun siyasete müdahalesini engellemek** amacıyla Bakanlar Kurulu dışında çıkarılarak **Genelkurmay Başkanlığı** olarak yeniden yapılandırıldı. Böylece **ordunun siyasete müdahale etmesi** engellendi
- ❖ Erkân-ı Harbiye Vekâletinin kaldırılması **milli egemenliği güçlendirdiği** için **cumhuriyetçilik** ilkesi ile ilgilidir.

Erkan-ı Harbiye Yerine
Genel Kurmay Başkanlığı
Kuruldu

1924 ANAYASASININ KABULÜ 20 NİSAN 1924

1921 Teşkilat-ı Esasi Savaş Döneminde **olağanüstü şartlarda** hazırlanmış bir Anayasası Olduğu İçin Değişen Şartlara Uygun Değildi. Savaş Sona Ermiş Barış Dönemi Başlamıştı. Bu Nedenle **Değişen Şartlara Uygun Olacak Yeni Bir Anayasaya İhtiyaç Vardı.** Bu Amaçla devlet **kurumlarının yetkilerini belirlemek,** vatandaşların **temel hak ve hürriyetlerini koruma** altına alan 20 Nisan 1924'te 1924 Anayasası kabul edildi.

1924 ANAYASA'NIN ÖZELLİKLERİ

- ❖ Bu anayasadan **1928 yılında "Devletin dini İslam'dır."** maddesi çıkartıldı. Böylece anayasa **laik bir özellik** kazandı.
- ❖ 1934'te yılında **kadınlara da seçme-seçilme hakkını** veren madde anayasaya eklendi. Böylece **siyasi alanda kadın-erkek eşitliği** sağlandı.
- ❖ 1937 yılında **Atatürk ilkeleri bu anayasaya** girdi.

8.4.3. HUKUK ALANINDA YAPILAN İNKILAPLAR

Hukuk, insanların devletle veya birbiriyle olan ilişkilerini düzenleyen kuralların yasaların bütünüdür.

OSMANLI HUKUK SİSTEMİ

ŞER'İ HUKUK MAHKEMELERİ

İslam dini esaslarına göre düzenlemiştir.

ÖRF'İ HUKUK MAHKEMELERİ

Şer'i hukuk esaslarına aykırı olmamak şartı ile gelenek ve göreneklere göre düzenlenmiştir.

AZINLIK MAHKEMELERİ

Ermeni ve Rum azınlıkların kendilerine göre düzenledikleri mahkemeler.

KAPİTÜLASYON MAHKEMELERİ

Kapitülasyonlardan yararlanan Avrupalı devletlerin kendi mahkemeleridir.

Farklı Mahkemelerin Bulunması Osmanlıda **HUKUK BİRLİĞİ OLMADIĞINI** Gösterir. Bu da **İnsanlar Arasında** Aynı Suçu İşleyenlerin Farklı Muamele Görmesinden Dolayı **Huzursuzluğa Neden** Olmaktaydı.

HUKUK ALANINDA YAPILAN İNKILAPLARIN AMAÇLARI

- ❖ Hukukta **Birliği** Sağlamak
- ❖ **Kadın Erkek Eşitliğini** Sağlamak,
- ❖ **Bağımsız Hukuk** Sistemi Oluşturmak,
- ❖ Toplumun **Adalet Duygusunu** Güçlendirmek,
- ❖ **Laik Devlet Anlayışını** Kuvvetlendirmek,
- ❖ **Çağdaş Hukuk** Sistemi Oluşturmak,
- ❖ **Bilimsel Esaslara** Dayalı Hukuk sistemi oluşturmak,

Soru Çözdüren Bilgi

Hukuk alanında yapılan inkılaplar ile ilgili Osmanlı Hukuk Sistemi Anlatılır **Hukuksal Birliğin** Olmadığı ya da Cumhuriyet Döneminde **Hukuk Alanında Yapılan Çalışmaların** Amacı Sorulabilir.

Kavram Bilgi

ŞER-İ: Dinle, Şeriatla ilgili.

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

Soru Çözdüren Bilgi

Medeni Kanun
Kısaca Evlenme
Boşanma ve Miras
Gibi Konuları
Düzenleyen
Kanundur.

1926 yılında **Medeni Kanun**
(İsviçre)

20 Ocak 1921 tarihinde **1921 Anayasası**
kabul edildi.

Atatürk ilkelerinin Anayasaya
eklenmesi

20 Nisan 1924 tarihinde **1924**
Anayasası kabul edildi.

HUKUK ALANINDA YAPILAN BAZI İNKILAPLAR

1928 yılında **Ticaret Kanunu**
(Almanya)

1926 yılında **Ceza Kanunu**
(İtalya)

1928 yılında "**Devletin dini İslam'dır**
maddesi anayasadan çıkarıldı

1926 yılında **Borçlar Kanunu**
(İsviçre)

MEDENİ KANUNUN KABULÜ (17 ŞUBAT 1926)

Medeni kanun kişilerin birbiriyle ilişkisini konu alan **Evlenme, boşanma, (sosyal) miras (ekonomik) gibi her türlü ilişkiyi düzenleyen** kanundur.

Osmanlı Devleti de medeni kanun olarak **MECELLE** kullanılmaktadır. Ancak Mecellede **hem kadın erkek eşitliği yoktu** hem de **laik devlet anlayışına geçilmek istendiği için dini kurallara göre düzenlenmiş** bir medeni kanundu.

Bu sebeplerden dolayı 17 Şubat 1926 yılında **İsviçre Medeni Kanunu'nu Üzerinde değişiklikler yapılmış, Türk kültürüne uyarlanarak TÜRK MEDENİ KANUNU** hazırlanmıştır.

Aynen alınmamıştır uyarlanmıştır bu bize Türk inkılabının TAKLİTÇİ OLMADIĞINI gösterir.

Kavram Bilgi

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

NEDEN İSVİÇRE MEDENİ KANUNU ÖRNEK ALINDI

- ❖ En son en güncel ve en modern medeni kanun olması
- ❖ Türk aile yapısına ve kültürüne en uygun olması
- ❖ Sorunlara akılcı ve pratik çözümler getirmesi.
- ❖ Kadın erkek eşitliğini benimseyen Laik bir kanun olması.

TÜRK MEDENİ KANUNU İLE GETİRİLEN YENİLİKLER

- ❖ Resmî nikâh zorunlu hâle getirildi. -----→ (Mecellede dini nikah vardır)
- ❖ Tek eşle evlilik esası getirildi. -----→ (Mecellede erkeğin çok eşliliği mevcut)
- ❖ Boşanmada kadın-erkek eşitliği sağlandı. -----→ (Mecellede kadının boşanma hakkı yoktur)
- ❖ Mirasta kadın-erkek eşitliği sağlandı. -----→ (Mecellede mirasta eşittik yoktur)
- ❖ Şahitlikte kadın-erkek eşitliği sağlandı. -----→ (Mecellede şahitlikte eşitlik yoktur.)
- ❖ Kadınlara istediği mesleği yapma hakkı tanındı.
- ❖ Patrikhane'nin evlendirme, boşanma gibi bir takım dünyevi yetkileri de elinden alınmıştır. Sadece bir dini kurum olarak kalması sağlanmıştır. (Azınlıkların hukuksal farklılığı ortadan kalktı.)

Medeni Kanun ile **SOSYAL VE EKONOMİK** alanda kadın erkek eşitliği sağlanmıştır. Unutulmamalıdır **SIYASİ** alanda eşitlik yoktur.

MEDENİ KANUNUN ATATÜRK İLKELERİ İLE İLİŞKİSİ

LAİKLİK:
HALKÇILIK:
MİLLİYETÇİLİK:
İNKILAPÇILIK:

Akla Mantiğa dayanan hukuk kurallarını getirdiği için
Kadınları erkeklerle eşit duruma getirdiği için
Ulus devlet anlayışı getirdiği için
Eski kurumların yerine yenisini getirdiği için ilkesiyle ilgilidir.

Soru Çözdüren
Bilgim

Medeni Kanun ile **siyasi alandan ziyade sosyal ve ekonomik alanda** kadın erkek eşitliği sağlanmıştır soru olarak karşımıza gelme ihtimali yüksektir.

Medeni kanunun Atatürk ilkeleri ile ilişkilerini mutlaka kavramamız gerekir.

Kavram
Bilgim

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

Soru Çözdüren Bilgi

Eğitim ve Kültür Alanında Yapılan İnkılaplar ile **Eğitimde Birlik Çağdaşlaşma ve Laikleşme Toplumda Gelişmişlik ve Çağdaşlık** Sağlanmıştır.

Osmanlıda **Eğitim Öğretim Birliği Yoktur**. Buda İnsanlar Arasında **Kültür Çatışmasına** Neden Olmuştur

Kavram Bilgi

TEVHİT: Birlik, bir araya getirme.

TEDRİSAT: Öğretim, eğitim

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

8.4.4 EĞİTİM VE KÜLTÜR ALANINDA YAPILAN İNKILAPLAR

Tevhid-İ Tedrisat Kanununun Kabulü

Yeni Türk Harflerinin Kabulü

Millet Mekteplerinin Açılması

Güzel Sanatlar ve Spor Alanında Yapılan Çalışmalar

Üniversite Reformu

Türk Tarih ve Dil Kurumu'nun (TTK, TDK) Açılması

EĞİTİM VE KÜLTÜR ALANINDA YAPILAN İNKILAPLAR

Eğitim-Öğretimde Birlik Sağlamak

Eğitim ve Öğretimi **Çağdaş** Esaslara Göre Düzenlemek

Gelişmiş **Çağdaş Bir Toplum** Yetiştirmek

EĞİTİM VE KÜLTÜR ALANINDA YAPILAN İNKILAPLARIN GENEL AMACI

Eğitim ve Öğretim Kurumlarında Laikleşmeyi Sağlamak

Kültür Çatışmasını Ortadan Kaldırmak

Sanatta ve Sporda Gelişmiş Nesiller Yetiştirmek.

Azınlık Okullarının ve Yabancı Okulların Zararlı Faaliyetlerini Önlemek

TEVHİD-İ TEDRİSAT (EĞİTİM BİRLİĞİ) KANUNU (3 MART 1924)

OSMANLI EĞİTİM SİSTEMİ

MEDRESELER

Geleneksel dini eğitim veren okullardır.

BATI TARZI OKULLAR

Batı eğitim sistemine göre düzenlenmiş Osmanlı okulları

AZINLIK OKULLARI

Ermeni ve Rum azınlıklar tarafından kurulmuş okullardır.

YABANCI OKULLAR

Yabancı devletler tarafından Osmanlı sınırları içerisinde açılmış okullardır

Farklı tarzda eğitim veren **okulların** bulunması Osmanlıda **EĞİTİM ÖĞRETİM BİRLİĞİNİN OLMADIĞINI GÖSTERMEKTEDİR**. Bu farklılık farklı düşüncelere sahip insanların yetişmesine neden olmuştur. **FARKLI DÜŞÜNCELERE SAHİP İNSANLAR ARASINDA KÜLTÜR ÇATIŞMASI** meydana gelmiştir.

TEVHİD-İ TEDRİSAT KANUNUNUN ATATÜRK İLKELERİ İLE İLİŞKİSİ

HALKÇILIK= Eğitimde kadın erkek ayrımını ortadan kaldırdı **eşitlik** sağladı.

LAİKLİK= Akılcı eğitim oluştu ve Medreseler kapandı.

MİLLİYETÇİLİK = Milli bir kültür oluştu.

İNKILAPÇILIK= Çağdaş ve Modern eğitime geçildi

HARF İNKILABI (1 KASIM 1928)

Türkler tarih boyunca **Göktürk, Uygur ve Arap** alfabeleri gibi çeşitli alfabeler kullanmışlardır. **İslamiyet'in Kabulü ile Arap alfabesi** kullanılmaya başlayan Türkler **Cumhuriyetin** ilanı ile bazı nedenlerden dolayı **ARAP ALFABESİNDEN LATİN ALFABESİNE** geçmişlerdir.

HARF İNKILABININ NEDENLERİ

Batılı devletler ile uyum sağlamak.

Arapçanın, **Türkçenin dil ve ses yapısına uygun olmaması**

Türkçenin **okunup yazılmasının kolaylaştırılması**

Milli bir kültür oluşturmak ve **Türkçenin korunmasını sağlamak**

Konuşma dili ile yazı dili arasındaki farkı ortadan kaldırmak

Soru Çözdüren Bilgim

Milli alfabemiz olan Göktürk ve Uygur alfabesi yerine Latin **alfabesi alınması Milliyetçiliğe uygun değildir ancak aynen alınmaması uyarlanması milliyetçiliğe uygundur.**

Millet mekteplerinin amacı yetişkinlere yeni Türk alfabesini öğretmektir.

Kavram Bilgim

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

Latin Alfabesi olduğu gibi **aynen kabul edilmedi.** Türkçe 'de olmayan **x, w, q** harfleri **çıkartılmış** dilimizde olan

ç, ğ, i, ö, ş, ü harfleri **eklenmiştir.** Bu durum Türk inkılabının **taklitçi olmadığını ve milli kültüre verdiği önemi gösterir.**

ATATÜRK oluşturulan yeni alfabeyi daha kanun çıkarılmadan halka tanıtmaya başlamıştır. Bu bize **yeniliklerin öncüsü** olduğunu gösterir.

LATİN ALFABESİNİN KABULÜNÜN SONUÇLARI

- ❖ Latin Alfabesi ile **Okuma yazma kolaylaştı** ve **okuryazar oranı arttı.**
- ❖ **Milli dil ve kültürün** gelişmesi sağlandı.
- ❖ **Çağdaşlaşma ve batılılaştırma** yolunda bir adım atıldı.
- ❖ Türkçe üzerindeki **Arapça etkisi** azaldı.

MİLLET MEKTEPLERİNİN AÇILMASI

AMACI

Yeni kabul edilen **Latin alfabesinin** ülke genelinde başlatılan okuma yazma seferberliği ile **okuma yazma bilmeyen okul çağı dışındaki yetişkinlere (16-45) öğretmek** için açılan kurumlardır.

TÜRK TARİH KURUMU'NUN (TTK) AÇILMASI (15 NİSAN 1931)

ATATÜRKÜN *Büyük devletler kuran atalarımız, büyük ve kapsamlı medeniyetlere de sahip olmuştur. Bunu aramak, incelemek, Türklüğe ve dünyaya bildirmek bizler için bir borçtur."*

Sözü doğrultusunda **15 Nisan 1931'de Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti** adı ile kuruldu. **1935 yılında adı Türk Tarih Kurumu** adını aldı.

AMAÇLARI:

- ❖ Türk tarihinin sadece Osmanlı ve İslam tarihiyle sınırlı olmadığını göstermek
- ❖ Türk milletinin geçmişini bütünüyle araştırıp eski Türk tarihini de aydınlatmak
- ❖ Türklerin dünya uygarlığına katkıları ortaya koymak
- ❖ Ümmetçi tarih anlayışı yerine milli tarih anlayışı oluşturmak
- ❖ Türkler hakkında yapılan barbar savaşçı gibi olumsuz propagandaları ortadan kaldırmak
- ❖ Tarih sevgisini ve bilincini geliştirmek

TÜRK DİL KURUMU'NUN (TDK)AÇILMASI (12 TEMMUZ 1932)

ATATÜRKÜN “Ülkesini, yüksek bağımsızlığını korumasını bilen Türk milleti, dilini de yabancı diller boyunduruğundan kurtarmalıdır.” Sözü doğrultusunda 12 Temmuz 1932’de Türk Dil Kurumu Kurulmuştur.

AMAÇLARI:

- ❖ Türkçeyi yabancı dillerin etkisinden kurtarıp eğitim ve bilim dili haline getirmek.
- ❖ Konuşma ve yazı dili arasındaki farklılığı ortadan kaldırmak
- ❖ Türkçeyi korumak ve Yabancı sözcüklere Türkçe karşılıklar bulmak.
- ❖ Türkçenin zenginliğini ortaya çıkarmak amacıyla kurulmuştur.

ÜNİVERSİTE REFORMU

ATATÜRKÜN ‘İlim ve fen nerede ise oradan alacağız ve her millet ferdinin kafasına koyacağız. İlim ve fen için kayıt ve şart yoktur. Dünyada her şey için, medeniyet için, hayat için, başarılı olmak için en hakiki mürşit ilimdir, fendir.

Sözü doğrultusunda İsviçreli Prof. Dr. Albert Malche davet edilerek rapor hazırlatıldı.

Soru Çözdüren
Bilgim

Türk Tarih Kurumunun Kurulması **MİLLİYETÇİLİK** İlkesi ile ilgidir. Çünkü Milli kültürü korumayı ve Türk Tarihini Araştırmayı incelemeyi Amaçlayan Milli Bir Kurumdur.

Türk Dil Kurumunun Kurulması **MİLLİYETÇİLİK** İlkesi ile ilgidir. Çünkü Milli kültürü korumayı ve Türk Dilini Araştırmayı incelemeyi Amaçlayan Milli Bir Kurumdur.

Kavram
Bilgim

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

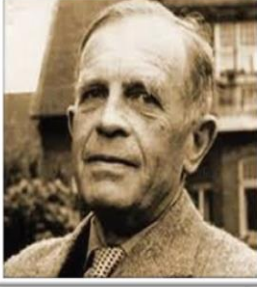
Soru Çözdüren Bilgi

Üniversite Reformunun amacı bilimsel gelişmeleri hızlandırmak ve ulusal değerlere bağlı araştıran sorgulayan bilim insanları yetiştirmektir.

Resim ve heykel alanında yapılan tüm çalışmalar sanata verilen önemle ilgilidir.

Kavram Bilgi

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

Prof. Dr. Albert
Malche

ALBERT MALCHE'NİN RAPORUNA GÖRE

- ❖ Eğitim faaliyetlerini desteklemek için kongreler ve konferanslar düzenlenmeli.
- ❖ Spor tesisleri, pansiyon ve yemekhaneler yapılmalı.
- ❖ Öğretim üyelerinin bilimsel seviyeleri yükseltilmeli.
- ❖ Bilimsel araştırmalara ve yabancı dil eğitime ağırlık verilmeli.

ÜNİVERSİTE REFORMU DOĞRULTUSUNDA YAPILANLAR

- ❖ Osmanlının tek üniversitesi 193'te **İstanbul Darülfünunu İstanbul Üniversitesine** dönüştürüldü.
- ❖ Üniversitelerin akademik personel, bina, birim ve malzeme ihtiyaçları giderildi.
- ❖ Derslerde **deney, gözlem ve uygulamalara** ağırlık verildi.
- ❖ Yurt dışından özellikle Nazi baskısından kaçan birçok bilim insanları ülkemize gelmiştir.
- ❖ Avrupa'daki çeşitli ülkelere yetiştirilmek üzere öğrenciler gönderilmiştir

RESİM VE HEYKELCİLİK ALANINDA YAPILAN BAZI ÇALIŞMALAR

- ❖ **Atatürk** Sanatsız kalan bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş demektir." Sözleri doğrultusunda
- ❖ Ankara'da "**Türk İnkılap Sergisi**" açılmıştır.
- ❖ Resim öğretmeni yetiştirmek için Gazi Eğitim Enstitüsünde **resim bölümü** açılmıştır.
- ❖ 1937 yılında İstanbul'da "**Resim ve Heykel Müzesi**" açılmıştır.
- ❖ Sanayi-i Nefise Mektebi, **Güzel Sanatlar Akademisine** dönüştürülmüştür.

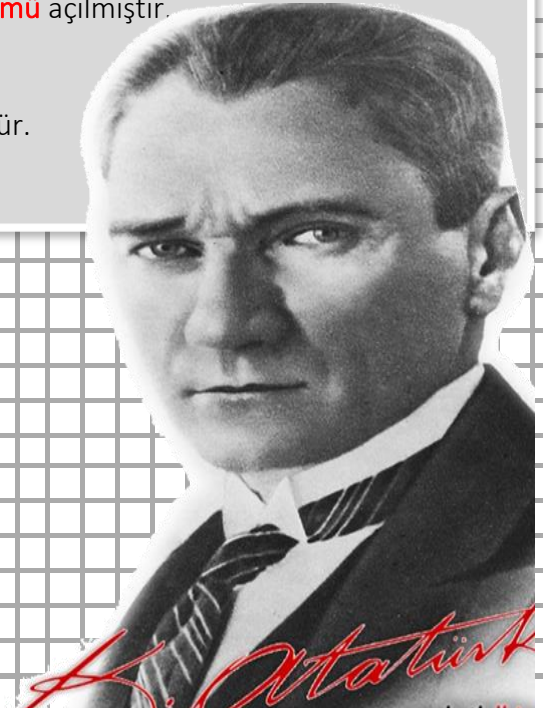
“

SANATKÂR,
toplumda uzun çaba ve çalışmalardan sonra alnında ışığı ilk duyan insandır.

”

Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK

022

MÜZİK ALANINDA YAPILAN BAZI ÇALIŞMALAR

- ❖ 1924 yılında müzik öğretmeni yetiştirmek üzere **Musiki Muallim Mektebi** açılmıştır.
- ❖ İstanbul Belediye Konservatuarı kuruldu
- ❖ **Avrupa'ya** müzik eğitimi için **öğrenciler** gönderilmiştir.
- ❖ Atatürk tarafından **ilk Türk operasının** kurulması için **Adnan Saygun**, **ilk konservatuvar** için **Cemal Reşit Rey** görevlendirilmiştir.

Soru Çözdüren Bilgim

Atatürk Döneminde Yapılan Müzik Alanında Yapılan Çalışmalar **Müziğe Verilen Önemi** Gösterir.

Atatürk Döneminde Yapılan Spor Alanında Yapılan Çalışmalar **Spora Verilen Önemi** Gösterir.

Kavram Bilgim

İDMAN: Antrenman, Talim, Alıştırma, Spor...
MUAALLİM: Öğretmen

MEKTEP: Okul

MUSİKİ: Müzik

SPOR ALANINDA YAPILAN BAZI ÇALIŞMALAR

- ❖ 1922 yılında İstanbul'da Türkiye'nin ilk spor teşkilatı olan "**Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı**" kurulmuştur.
- ❖ Beden eğitimi öğretmeni yetiştirmek üzere **Çapa Muallim Mektebi** **açılmış** ve bu okula yurt dışından sporcular getirtilerek ders verdirilmiştir.
- ❖ **1924 Paris Olimpiyatları'na** **sporcu** gönderilerek ilk kez olimpiyatlara katılım sağlandı.

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

Toplumsal alanda yapılan inkılapların ortak amacı **toplumsal birlik ve beraberliği** sağlamaktır.

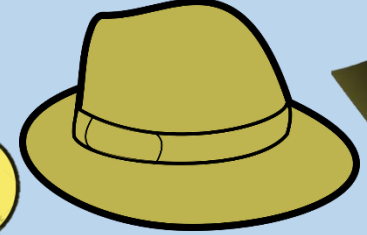
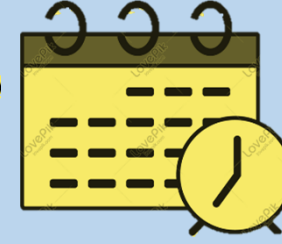
8.4.5. TOPLUMSAL (SOSYAL) ALANDA YAPILAN İNKILAPLAR

Toplumu ilgilendiren **toplum hayatını etkileyen** alanlarda yapılan inkılaplardır.

TOPLUMSAL (SOSYAL) ALANDA YAPILAN İNKILAPLARIN AMACI

- ❖ Kültür Birliği Sağlamak,
- ❖ Halkı Kaynaştırmak,
- ❖ Halkı Ortak Bir Nuktada Buluşturmak
- ❖ Uygulamada Birlik Sağlamak
- ❖ Toplumsal ayrıcalıkları sona erdirmek,
- ❖ Çağdaş medeniyete uyum sağlamak,

H. Atatürk

Kılık Kıyafet Alanında Yapılan Yenilikler

Soyadı Kanununun Kabulü

Tekke ve Zaviyelerin Kapatılması

Takvim Saat ve Ölçülerde Değişiklik Yapılması

Hafta Sonu Tatilinde Değişiklik Yapılması

Kadınlara Siyasi Haklar Verilmesi

TOPLUMSAL ALANINDA YAPILAN İNKILAPLAR

KILIK KIYAFET ALANINDA YAPILAN İNKILAPLAR (ŞAPKA KANUNU) (25 KASIM 1925)

Osmanlı Toplumunda Her **Millet Kendi Ulusal Kıyafetini Giymekteydi**. Bu Durum **Toplum Hayatında Ayrımın Sebep Oluyor** Toplumsal Birliktelik Sağlamıyordu. Aynı Zamanda 2. Mahmut tarafından yapılan kıyafet devrimi ile Fes Pantolon gibi düzenlemeler yapılmış ancak özellikle fes zaman içinde Avrupa'da **Geri Kalmışlığın Sembolü** haline gelmişti.

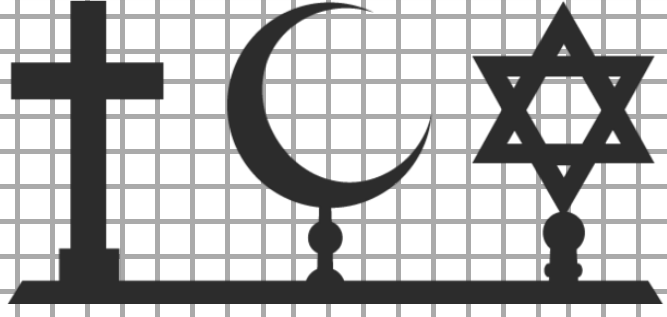
Osmanlı Toplumunda Kılık Kıyafet Farklılığı Vardı

2. Mahmut

KILIK KIYAFET ALANINDA YAPILAN İNKILAPLARIN AMACI

- ❖ Toplumsal **Birlikteliği** Sağlamak
- ❖ **Ayrımcılığı** Önlemek
- ❖ Kıyafette **Modernleşmeyi** Sağlamak
- ❖ **Çağdaş** Bir **Toplum** Oluşturmak

Osmanlı toplumu farklı dinlere mensup insanlardan oluşmaktaydı ve bunların kıyafetleri de farklıydı 1934’de çıkarılan kanunla **DİNİ KIYAFETLERLE SOKAKTA GEZİLMESİ YASAKLANDI**. Bu yasaktan sadece **DİYANET İŞLERİ BAŞKANI, RUM VE ERMENİ PATRİKLERİ İLE YAHUDİ HAHA MBAŞI** muaf tutuldu.

ATATÜRK Kılık kıyafet inkılabının başlangıcı olan Şapkayı ilk olarak **Kastamonu** gezisi sırasında daha kanun çıkmadan takmıştır. Bu bize Atatürk’ün **YENİLİKLERİN ÖNCÜSÜ** olduğunu gösterir.

Soru Çözdüren Bilgim

Kılık kıyafet inkılabı **Toplumsal Birlikteliğin Sağlandığı, Kıyafette Modern ve Çağdaş Bir Toplum Oluşturmak** tır.

Tekke, Zaviye ve Türbelerin Kapatılmasının En Temel Sebeplerinden Birisi **Halkın Dini Duygularını İstismar Etmesidir**.

Kavram Bilgim

TEKKE; tarikat mensuplarının toplanıp eğitim verdikleri yerlerdir.

ZAVİYE ise tekkenin daha küçüğüdür.

KILIK KIYAFET ALANINDA YAPILAN İNKILAPLARIN İLKELERLE İLİŞKİSİ

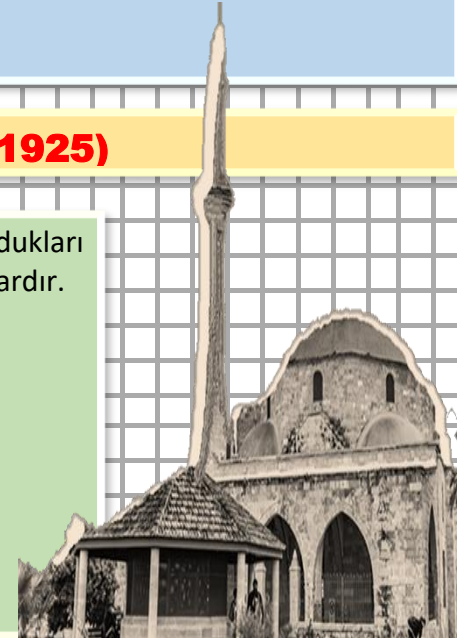
- HALKÇILIK:** Toplumda eşitliği sağladığı ayrımı önledi
LAİKLİK: Üç din temsilcisi hariç Dini kıyafetlere düzenleme getirildi.
İNKILAPÇILIK: Çağdaş bir görünüm kazanıldı

TEKKE, ZAVİYE VE TÜRBELERİN KAPATILMASI (30 KASIM 1925)

Tekke ve Zaviyeler Selçuklu ve Osmanlı devletinin ilk dönemlerinde çok faydalı faaliyetlerde bulunmuşlar bulundukları bölgelerde birlik, beraberlik ve kardeşlik duygularını geliştirmişlerdir. Ancak zaman içinde asıl işlevlerinden uzaklaşmışlardır.

TEKKE, ZAVİYE VE TÜRBELERİN KALDIRILMA NEDENLERİ

- ❖ Kişilerin şahsi menfaatleri için **halkın dinî duygularını istismar** etmeye başlaması
- ❖ Milli mücadele döneminde **halkı isyana teşvik etmesi bazı isyanları desteklemesi**
- ❖ **Asker kaçaklarının ve eski rejim taraftarlarının** toplanma yerleri olması,
- ❖ Bazı din **dışı uygulamaların** merkezi haline gelmesi,

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

Soru Çözdüren Bilgi

Takvim, saat, ölçü birimleri hafta tatili ve rakamlarda değişikliğin temel **sebebi ülke içerisinde birlik sağlamak ve Avrupa devletleri ile ticari ilişkilerimizi kolaylaştırmaktır.**

Kavram Bilgi

MİLADİ TAKVİM: Roma imparatoru Gregorius tarafından yaptırılan Hz İsa'nın doğumunu esas alan takvim.

HİCRİ TAKVİM: Peygamber efendimizin Mekke'den Medine'ye hicretini esas alan ay yılı esaslı takvim.

ALATURKA SAAT: Güneşin Batışında 12'yi Gösterecek Bir Biçimde Ayarlanmış Saat, Ezani Saat

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

30 Kasım 1925'te TBMM tarafından çıkartılan kanunla

- ❖ Tekke, zaviye ve türbeler kapatıldı
- ❖ Şeyh, dede, derviş, mürit gibi unvanların kullanılması yasaklandı
- ❖ Falcılık, büyücülük, muskacılık gibi din dışı uygulamalar yasaklandı.

TEKKE, ZAVİYE VE TÜRBELERİN KAPATILMASI İLE

- ❖ Dinî duyguların istismarı önlenmeye çalışıldı,
- ❖ Üstünlük ifade eden kavramlar önendi. (Şeyh, dede, derviş...)
- ❖ Din dışı uygulamaların önüne geçildi. (Falcılık, büyücülük, muskacılık)
- ❖ Toplumsal ayrımcılık ortadan kaldırılarak eşitlik sağlanmaya çalışıldı.

TEKKE, ZAVİYE VE TÜRBELERİN KAPATILMASI İLKELERLE İLİŞKİSİ

LAİKLİK: Din dışı uygulamalar (falcılık, büyücülük, muskacılık) yasaklanmıştır.

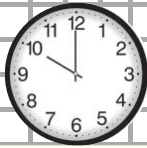
HALKÇILIK: Halkın yararına olması ve toplumsal ayrımcılığın önlemıştır.

TAKVİM, SAAT VE ÖLÇÜLERDE DEĞİŞİKLİK

Osmanlıda kullanılan takvim, saat, ölçü birimleri hafta tatili ve rakamlar hem Avrupa'da kullanılanlar farklıydı (Bu durum Avrupa ile ticari ilişkileri zorlaştırıyor) hem de Osmanlı içinde bölgeden bölgeye farklılıklar görülüyordu.

TAKVİM, SAAT VE ÖLÇÜLERDE DEĞİŞİKLİĞİN NADENLERİ

- ❖ Avrupa ile ticari ilişkileri kolaylaştırmak
- ❖ Ülke içerisinde birlik sağlamak
- ❖ Çağdaşlaşmayı sağlamak,

• ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Takvim, saat, ölçü birimleri hafta tatili ve rakamlarda değişikliğe gidilmiştir.

- ❖ Hicri Takvim Yerine Miladi Takvim
- ❖ Alaturka Saat Yerine Uluslararası Saat Sistemine
- ❖ Arap Alfabesine Bağlı Olan Rakamlar Yerine Uluslararası Rakamlar
- ❖ Dirhem, Okka Gibi Ağırlık Birimi Yerine Kilogram
- ❖ Arşın, Endaze, Kulaç Gibi Uzunluk Ölçü Birimi Yerine Metre
- ❖ Hafta Tatili Cuma Günü Yerine Pazar Gününe

TAKVİM, SAAT VE ÖLÇÜLERDE DEĞİŞİKLİĞİN İLKELERLE İLİŞKİSİ

İNKILAPÇILIK: Çağdaş toplumlara uymak için yapılmıştır.

SOYADI KANUNUNUN KABULÜ (21 HAZİRAN 1934)

Osmanlı Devleti'nde insanların bir **soyadları yoktu**. Genellikle insanlar adının yanında **memleketleri, baba adları lakapları rütbelerini** kullanılıyordu. (Ahmet oğlu Mehmet, Topal Mehmet, Topkapılı Mehmet ...)

BU DURUM

- ❖ Resmi ilişkilerde (okul-vergi-askerlik-tapu) **karişıklığa** neden oluyor
- ❖ Bazı kişiler **ayrıcalıklı ifade eden unvanlar** kullanıyor. (Bey Paşa molla...)

SOYADI KANUNUN ÇIKARILMASI İLE

- Resmi işlerde yaşanan **karişiklikler sona erdi.**
- **Ayrıcalık belirten** (ağa, hacı, hoca, molla, efendi, bey, beyzade beyefendi, paşa) **unvanların kullanılması yasaklandı ve toplumsal eşitlik sağlandı.**
- Soyadı **Türkçe** olması ve bir **anlamı** bulunması kararlaştırıldı. (**Amaç milli kimliği korumak.**)
- Soyadı **gölünç** ve **ahlaka aykırı** olmayacak, **ayrıcalık belirtmeyecek**, yabancı **ırk ve millet adı olmayacak (toplumsal eşitlik için)**
- TBMM tarafından Mustafa Kemal'e **ATATÜRK** soyadı verildi.

SOYADI KANUNUN ÇIKARILMASININ ATATÜRK İLKELERİ İLE İLİŞKİSİ

HALKÇILIK: Ayrıcalık belirten unvanların yasaklanması açısından

MİLLİYETÇİLİK: Türkçe olmayan kelimelerin soy isim alınmaması ve milli bir kimlik oluşturulması açısından

KADINLARA SİYASİ HAKLARIN VERİLMESİ

Milli Mücadele Sürecinde Erkeklerle Gerek Cephe Gerekse Cephe Gerisinde **Erkeklerle Aynı Mücadeleyi Veren Kadınlarımız Erkeklerle Aynı Haklara Sahip Değillerdi**. Daha Önce **Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile eğitim hakkı Medeni Kanun'la Sosyal ve Ekonomik Haklara** Kavuşsalar **da Siyasi Hakları Mevcut Değildi**

GAZİ MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

“Bir Toplum, Bir Millet, Erkek Ve Kadın Denilen İki Cins İnsandan Meydana Gelir. Mümkün Müdür Ki Bir Topluluğun Yarısı Topraklara Zincirlerle Bağlı Kaldıkça Diğer Kısmı Göklere Yükselbilsin” Diyerek kadın erkek eşitliği taraftarı olduğunu göstermiştir.

Hem **MİLLİ EGEMENLİĞİ** güçlendirmek hem de **KADIN ERKEK EŞİTLİĞİNİ** sağlamak amacıyla

1930 Belediye Seçimlerine Katılma

1933 Muhtar Seçme ve Seçilebilme

1934 Vekil (Milletvekili) Seçme ve Seçilebilme

Türkiye gelişmiş bazı ülkelerden önce 1937 de kadınlara siyasi hakları vermiştir. (İlk değildir ilk yeni Zelanda'dır (1839) ancak Fransa'dan(1946), İsviçre'den (1971)... önce)

KADINLARA SİYASİ HAKLAR VERİLMESİNİN ATATÜRK İLKELERİ İLE İLİŞKİSİ

CUMHURİYETÇİLİK: Kadınlara seçme ve seçime hakkın verildiği için.

HALKÇILIK: Kadın erkek eşitliği sağladığı için.

Soru Çözdüren
Bilgim

Soyadı Kanunun Çıkarılmasındaki Temel Amaç **Resmi Karişiklara Son Vermek ve Ayrıcalıkları Ortadan Kaldırmaktır.**

Kadınlara siyasi haklar verilmesinin amaçları arasında **milli egemenliği güçlendirmek ve kadın erkek eşitliğini sağlamak** vardır.

Kadınlara siyasi haklar verilmesinin **BMV** şeklinde kodlayabiliriz.

Kavram
Bilgim

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

İzmir İktisat
Kongresinin Temel
Amacı Ekonomi
Alanında yapılacakları
belirlemek ve
Ekonomik Bağımsızlık
Sağlamaktır.

8.4.6. EKONOMİK ALANDA YAPILAN YENİLİKLER

İzmir İktisat Kongresinin Toplanması

Aşar Vergisinin Kaldırılması

Tarım Alanında Yapılan İnkılaplar

Sanayi Alanında Yapılan Çalışmalar

Atatürk Orman Çiftliğinin Kurulması

Denizcilik Alanında Yapılan Çalışmalar

EKONOMİK ALANDA YAPILAN İNKILAPLAR

Osmanlı devleti,

- ❖ Kapitülasyonlardan
- ❖ Borçlarından (Duyun-u umumiye)
- ❖ Sanayileşememekten

Dolaylı **milli ekonomisini kuramamıştır**. Yeni kurulan devlette Kurtuluş savaşının ekonomik zaferlerle de taçlanması gerekmektedir.

ATATÜRK Siyasi ve askeri zaferler ne kadar büyük olursa olsun, ekonomik zaferler ile taçlandırılmazlarsa kazanılan zaferler yaşayamaz, az zamanda söner.” Demiştir. Atatürk, **tam bağımsızlık için ekonomik bağımsızlığın da mutlaka sağlanması gerektiğine inanıyordu**. Bu düşünce doğrultusunda, Lozan görüşmelerinin devam ettiği günlerde İzmir’de **İZMİR (TÜRKİYE) İKTİSAT KONGRESİ’NİN** toplanması talimatını verdi.

İZMİR (TÜRKİYE) İKTİSAT KONGRESİ NEDEN TOPLANDI

- ❖ Milli ekonomi ilkelerini belirlemek
 - ❖ Ekonomik bağımsızlığa ulaşmak
 - ❖ Dışa bağımlılık önleyerek millî üretimi artırmak
- İÇİN TOPLANMIŞTIR

İzmir iktisat kongresine **çiftçi, işçi, öğretmen, tüccar, sanayici** gibi toplumun farklı kesimlerden kişi davet edilmiştir. Bu bize **kalkınmanın her alanda olacağını ve ayrım yapılmadan her meslek grubu davet edildiği için HALKÇILIK ilkesi** ile ilgilidir.

Kongre de **MİSAK-I İKTİSADİ (EKONOMİ AND’I, EKONOMİ YEMİNİ)** kararları alınmıştır.

MİSAK-I İKTİSADİ (EKONOMİ ANDI, EKONOMİ YEMİNİ)

MADDELER

Ham maddesi yurt içinde bulunan sanayi dalları kurulmalıdır.

Küçük işletmelerden hızla büyük işletmelere ve fabrikalara geçilmelidir.

Yerli malı kullanımı özendirilmelidir. Yabancıların kurduğu tekellerden kaçınılmalıdır.

Özel sektöre kredi sağlayacak bankalar kurulmalıdır.

Sanayi özendirilmeli ve milli bankalar kurulmalıdır.

Özel sektör tarafından gerçekleştirilemeyen işler devletçe yapılmalıdır.

Gümrük tarifeleri milli sanayin kalkınma ihtiyaçlarına göre düzenlenmelidir.

Demiryolu ulaşımına öncelik verilmelidir.

Kapitülasyonlar kaldırılmalıdır.

MADDENİN AMAÇLARI

Dışa bağımlılığı önlemek.

Geri kaldığımız **sanayi devrimini** yapmak.

Milli ekonomiyi kurmak.

Ekonomide **özel sektör öncelik** sağlamak.
Banka kurmak **devletçilikle** ilgilidir.

Ekonomide **özel sektör öncelik** verilmek.
Bu amaçla daha sonra **Teşvik-i sanayi kanunu** çıkarılmıştır.

Özel sektör yapamazsa devlet ekonomiyeye dahil olacaktır. **Devletçilik** ilkesi ile ilgilidir.

Gümrük vergilerini arttırarak **yerli üreticiyi** korumaktır.

Ulaşım altyapısının güçlendirilmesi amaçlanmıştır.

Ekonomide **tam bağımsızlık**

Kongre Başkanı **KAZIM KARABEKİR** Paşa.

İZMİR İKTİSAT KONGRESİNİN İLKELERLE İLİŞKİSİ

HALKÇILIK: Kongreye **her kesimden insan** davet edilmesi ve **halkın faydasına** olması açısından

MİLLİYETÇİLİK: **Milli bir ekonomi** hedeflediği için

DEVLETÇİLİK: Bazı konularda halkın yapamadığı **ekonomik faaliyetleri devlet** yapması açısından.

Cumhuriyetin ilk yıllarında, **liberal bir ekonomi politikası (ekonomide öncelik bireylerdir)** benimsenmiş ancak;

- ❖ Teknik yetersizlik
- ❖ Özel teşebbüsün yetersiz kalması
- ❖ Vatandaşın gelir seviyesinin çok düşük olması,
- ❖ 1929 Dünya Ekonomik bunalımı gibi nedenlerle istenilen sanayileşme hamlesi gerçekleştirilememiş bu yüzden **devletçi bir ekonomi Politikası uygulanmaya** başlanmıştır.

Soru Çözdüren
Bilgim

Yurt içi sanayiye önemsemek **dışa bağımlılığı azaltmayı** hedeflemektir.

Yabancıların kurduğu tekellerden kaçınarak **milli bir ekonomi kurmak** amaçlanmaktadır.

Gümrük Vergileri Artarsa Yerli Üreticinin Ürünleri Kullanılacağı İçin Bu Milli Ekonomiyi Geliştirir.

Kavram
Bilgim

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

Tarım Alanında Yapılan Çalışmaların Temel Amacı **Modern Tarımı Kurmaktır.**

Atatürk orman çiftliği çiftçiye örnek olması ve modern tarımı öğretmesi amacıyla kurulmuştur.

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

TARIM ALANINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR

Osmanlı döneminde sanayi inkılabı yapılamadığı için Cumhuriyetin ilk yıllarında **halkın çoğunluğu tarım ile uğraşıyordu**. Bu yüzden tarımda gelişmek için çeşitli çalışmalar yapılmıştır.

- ❖ 1925 yılında "**AŞAR VERGİSİ**" kaldırıldı.
- ❖ **Makineli tarım** özendirilerek **tohum ıslahı** yapıldı.
- ❖ **Köylüye** ucuz **tohum** ve **gübre** dağıtıldı.
- ❖ **Tarım Kredi Kooperatifleri** kuruldu.
- ❖ **Ziraat Bankası geliştirilerek** çiftçiye krediler verildi.
- ❖ Ankara'da **Yüksek Ziraat Enstitüsü** açıldı.
- ❖ Ankara'da **ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ** kuruldu.

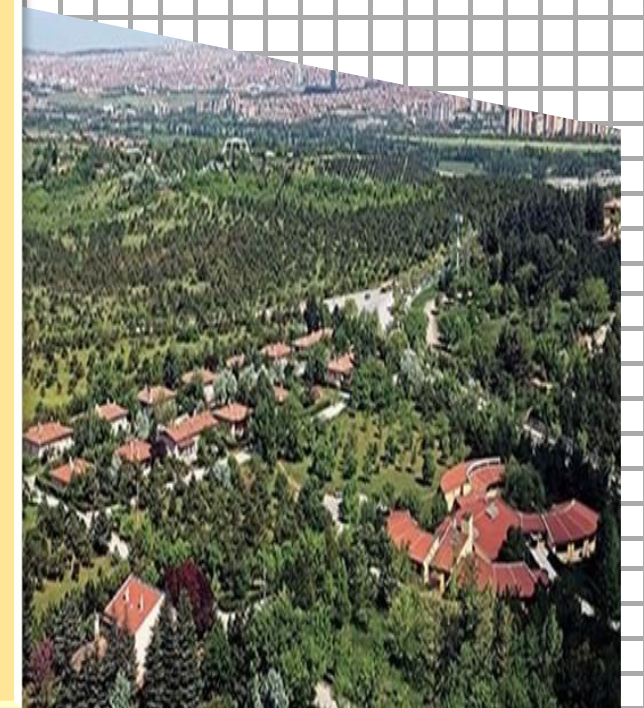

ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİNİN KURULMASI

1925 yılında Ankara'nın batısında, Gazi Mustafa Kemal tarafından parça parça ve farklı bireylerden satın alınan arazi üstünde onun talimatı ile arazinin bataklık olması ve bölgenin tarım için uygun olmadığı söylense de Mustafa Kemal bundan vazgeçmemiş ve kurulmuştur.

KURULMA AMAÇLARI

- ❖ **Örnek çiftlik kurarak** tarımı geliştirmek
- ❖ Ziraat konusunda **uygulamalı eğitim** yapmak
- ❖ Bazı bitkileri yetiştirip **çiftçilere örnek olarak** göstermek
- ❖ Halkın eğlenebileceği ve dinlenebileceği alan oluşturmak
- ❖ Ziraat Okuluna girecek **gençlerin çiftlikte staj yapmalarını** sağlamak

AŞAR VERGİSİNİN KALDIRILMASI 1925

Osmanlı döneminde **Müslüman çiftçilerden alınan onda bir vergiye öşür(aşar) denirdi**. Ekonominin temeli tarıma dayalı olan Osmanlıda ve Cumhuriyetin ilk yıllarında büyük bir gelir kaynağı olan aşar halk üzerinde büyük bir yük oluştuyordu. **Halk ödeme zorluğu çektiği için 1925 te kaldırıldı**.

Halkın yararına bir uygulama olduğu için HALKÇILIK ilkesine ile ilişkilidir.

Soru Çözdüren Bilgi

Aşar Vergisinin Kaldırılması **Halkın Yararına Bir Uygulama Olduğu İçin Halkçılık** ilkesine ile ilişkilidir.

Aşar Vergisinin kaldırılması **Sosyal Devlet** Anlayışı ile ilgilidir.

Sanayi alanında Yapılan yeniliklerin amacı **dışa bağımlılığı azaltmak ve yerli sanayiye** kurmaktır.

SANAYİ ALANINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR

- ❖ 1924'te **Türkiye İş Bankası** kuruldu. (Sanayiciye kredi sağlamak amacıyla)
- ❖ 1927 yılında **Teşvik-i Sanayi Kanunu** çıkarılmıştır. (Özel teşebbüse destek vermek)
- ❖ 1929 yılında **gümrük vergileri artırıldı**. (Yerli üreticiyi korumak)
- ❖ 1933 yılında Tekstil sanayisine destek için **Sümerbank** kuruldu.
- ❖ 1935 yılında madencilik sektörüne parasal destek sağlamak için **Etibank** kuruldu.
- ❖ 1933 yılında ekonomiyi planlı geliştirmek için **I. Beş Yıllık Kalkınma Planı** hazırlandı.
- ❖ 1935 yılında Yer altı zenginliklerimizi ortaya çıkarmak ve işlemek için **Maden Tetkik Arama Enstitüsü** kuruldu.
- ❖ 1923 - Uşak Şeker Fabrikası
- ❖ 1926 - Kayseri Uçak Fabrikası
- ❖ 1933 - Eskişehir Şeker Fabrikası
- ❖ 1934 - Bursa Süt Fabrikası
- ❖ 1939 - Karabük Demir Çelik Fabrikası kuruldu

Kavram Bilgi

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

DENİZCİLİK ALANINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR (KABOTAJ KANUNU- 1 TEMMUZ 1926)

Kabotaj; bir ülkenin kendi karasularında (deniz ve limanları arasında) **yük ve yolcu taşıma hakkıdır**. Bu hak Osmanlı Devleti'nde yabancı şirketlere verilmişti. Bu durum **ekonomik bağımsızlığımıza ve egemenlik haklarımıza aykırı** olduğu için 1 Temmuz 1926 da Kabotaj Kanunu çıkarıldı.

Bu Kanuna Göre

- ❖ Türk kara sularında **yük ve yolcu taşıma ile işletme hakkı Türk denizcilere** verildi.
- ❖ Yabancıların elinde bulunan **limanlar satın alınarak millileştirildi**.
- ❖ **Ekonomik bağımsızlık** sağlandı ve milli ekonomimiz güçlendi.

KABOTAJ KANUNUNUN İLKELERLE İLİŞKİSİ

MİLLİYETÇİLİK: Yabancıların işlettiği limanların bize geçmesi ve millileştiği için
DEVLETÇİLİK: Millileşen limanları devlet işlettiği için

1929 DÜNYA EKONOMİK KRİZİ (BUHRANI)

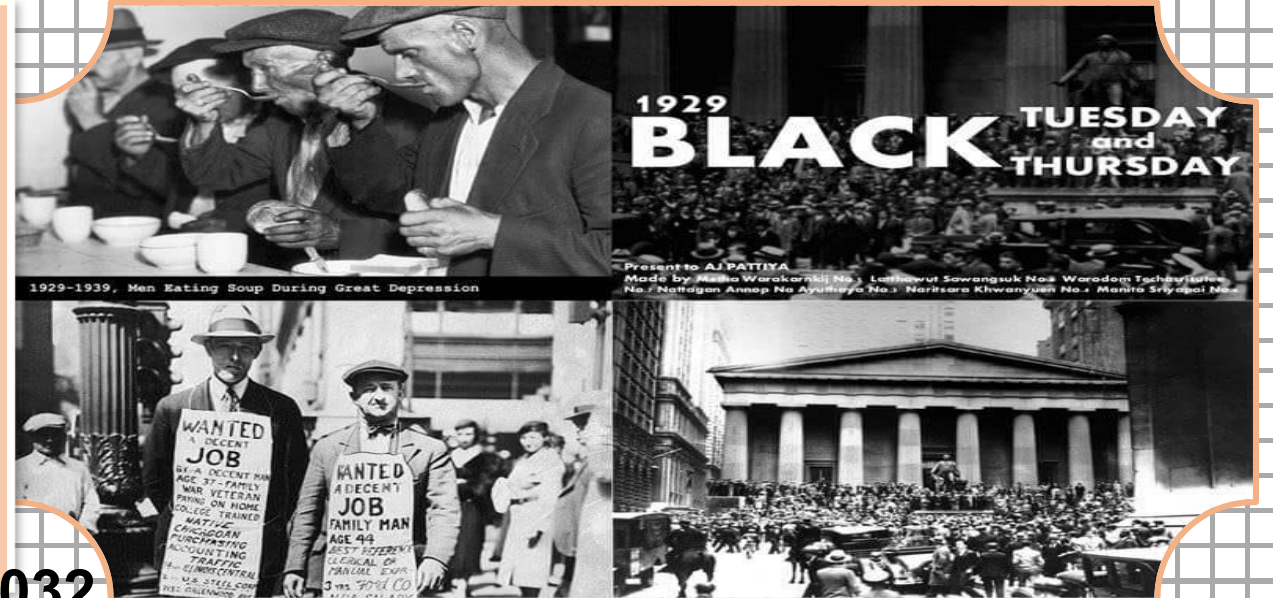
1929 yılında ABD'de başlayarak tüm dünyayı etkileyen Dünya Ekonomik krizi yaşanmıştır

Krizin etkisiyle **yatırımlar azaldı**. Devlet özel sektöre destek verse de **özel sektör bu krizden zarar gördü**.

Yatırım yapılamadı, Tarım ürünlerinin fiyatı ucuzladı. İhracat geliri azaldı. Sanayileşme ve kalkınma hızı yavaşladı. Devlet ekonomiyi toparlamak için yatırım yapmaya yöneldi.

Bu durum bizde **zorunlu olarak devletçilik ilkesinin kabul edilmesine neden olmuştur**.

1933 yılında **1. 5 YILLIK KALKINMA PLANI** hazırlanarak devlet kısa sürede birçok fabrika açmıştır.

8.4.7. SAĞLIK ALANINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR

Soru Çözdüren
Bilgi

Cumhuriyetin ilk yıllarında **halkın sağlığını korumak, bulaşıcı ve salgın hastalıklara karşı önlem almak amacıyla** her alanda olduğu gibi sağlık alanında da çalışmalar yapılmıştır. Bu amaçla **ATATÜRK** Milletimizi tam güvenlik içinde yaşatmak ülkümüz olduğu gibi onun sağlığına özen göstermek ve mevcut imkânlarımız oranında toplumsal dertlerine çare bulmak da hükûmetimizin görevlerindendir. Demişti.

CUMHURİYETİN İLK YILLARINDAKİ SAĞLIK POLİTİKASI ÇERÇEVESİNDE YAPILANLAR;

- ❖ **Sağlık ve Sosyal Yardım bakanlığı** kurudu, (1920)
- ❖ Birçok ilde **Numune Hastaneleri** açıldı,(1924)
- ❖ **Hıfzıssıhha Enstitüsü** kuruldu.
- ❖ **Serum ve Aşı** üretildi
- ❖ Verem Savaş Cemiyetleri **Dispanserler** ve **Sanatoryum** lar kuruldu.
- ❖ **Hilal-i Ahmer Kızılay'a** dönüştürüldü.
- ❖ **Hilal-i Ahdar** kuruldu ve daha sonra **Yeşilay'a** dönüştürüldü,

Cumhuriyetin ilk yıllarında sağlık alanında yapılan çalışmaların amacı halkın **sağlığını korumak, bulaşıcı ve salgın hastalıklara karşı önlem** almaktır.

Kavram
Bilgi

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANLIĞININ KURULMASI (1920)

Milli mücadele devam ederken sağlık alanında yapılan çalışmaları yürütmek amacıyla 1920 yılında Sağlık ve Sosyal Yardım bakanlığı kurulmuştur.

NUMUNE HASTANELERİNİN KURULMASI (1924)

1881'de "Gureba Hastanesi" adıyla kurulan hastane, 1924'te "Ankara Numune Hastanesine" dönüştürülerek Numune hastanelerinin temeli atıldı ve ilerleyen yıllarda birçok büyük ilde açıldı.

HIFZISSIHHA ENSTİTÜSÜNÜN KURULMASI

1928 de **Refik Saydam** tarafından **koruyucu sağlık hizmetleri çerçevesinde** ülkemizde **aşı ve serum üretimi yapmak için** açılmış kurumdur.

- ❖ 1932 yılında ülke ihtiyacını karşılayacak düzey de **serum üretildi**.
- ❖ 1934 yılında ülke ihtiyacını karşılayacak düzeyde **çiçek aşısı** üretildi.
- ❖ 1937 yılında **kuduz aşısı** üretilmeye başlandı.

HIFZISSIHHA ENSTİTÜSÜNÜN KURULMSININ ATATÜRK İLKELERİ İLE İLİŞKİSİ

HALKÇILIK: Halkın sağlığı halkın faydası için yapılması

MİLLİYETÇİLİK: Aşı ve Serum bakımından Dışa bağımlılığı önlemesi açısından

REFİK SAYDAM

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

Soru Çözdüren Bilgi

Sanatoryum **sanatla ilgisi yoktur** sağlıkla ilgisi vardır.

Sağlık alanında yapılan çalışmalar **SOSYAL DEVLET** özelliğini göstermektedir

Kavram Bilgi

SANATORYUM: Uzun süreli tedavi gerektiren hastalıklara sahip (verem) hastaların iyileştirilmesi için kurulmuş sağlık kuruluşu.

DİSPANSER: Ayakta tedavisi yapılabilecek durumdaki hastaların, tedavilerinin yapıldığı kurumdur. (Sağlık ocağı gibi)

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

VEREMLE MÜCADELE ÇALIŞMALARI

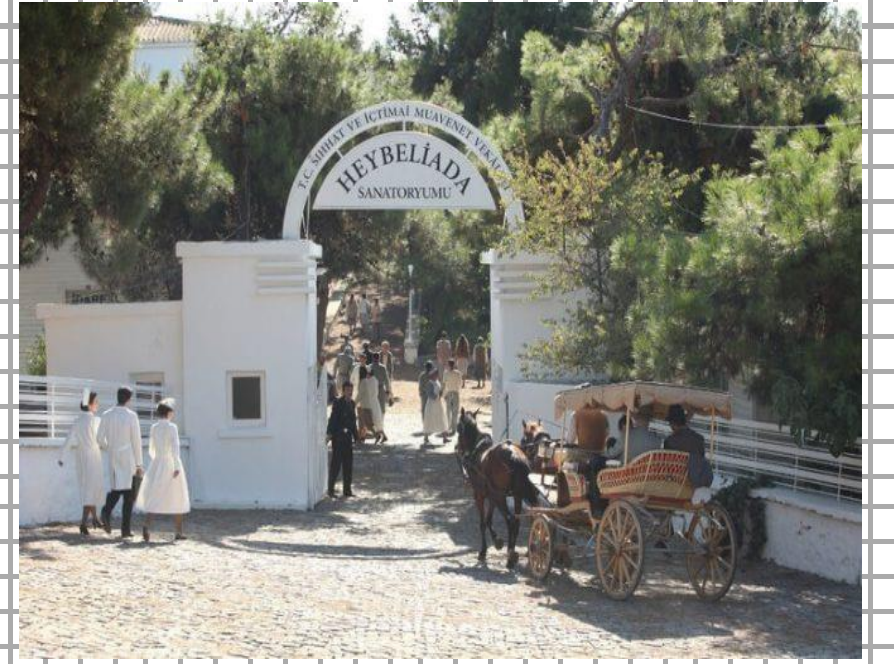
Cumhuriyetin ilk yıllarında bir akciğer hastalığı olan **vereme karşı savaş açılmış** ve bu amaçla **sanatoryumlar dispanserler açılmış** veremli hastaların ihbarı için **Umumi Hıfzıssıhha Kanunu** çıkarılmıştır.

1923 yılında Behçet Uz, **İzmir Veremle Mücadele Cemiyetini** kurdu.

1924 yılında İstanbul'da **Sanatoryum** açıldı.

1925 yılında İzmir'de veremle mücadele amacıyla ilk **dispanser** açıldı.

1930 yılında veremli hastaları ihbar etmek ve hastalığın bulaşmasını önlemek için **Umumi Hıfzıssıhha Kanunu** çıkarılmıştır.

HİLAL-İ AHMERİN TÜRK KIZILAYINA DÖNÜŞTÜRLMESİ

Osmanlı döneminde savaşta yaralanan askerlere yaralanan askerlere yardım etmek amacıyla 1868 de **Osmanlı Yaralı ve Hasta Askerlere Yardım Cemiyeti** adıyla kurulmuştur.

1923 yılında "**Türkiye Hilali Ahmer Cemiyeti**" 1935'te "**Türkiye Kızılay Cemiyeti**" adını almıştır. **Kızılay** adını **Atatürk** vermiştir.

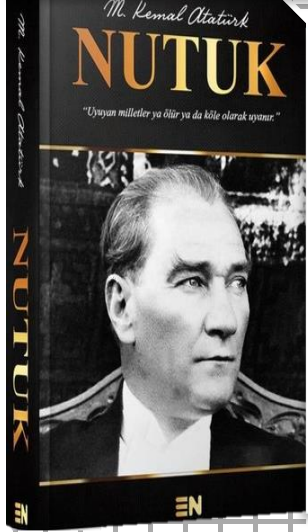

SAĞLIK ALANINDA YAPILAN DİĞER ÇALIŞMALAR

- ❖ Hekim ve sağlık alanında yardımcı personel yetiştirmeye önem verildi.
- ❖ 1923 yılında hekimlere zorunlu hizmet getirildi.
- ❖ 1937 yılında **Behçet hastalığı** ilk kez Türk doktor **Hulusi Behçet** tarafından tanımlandı.
- ❖ 1920 de bağımlılıkla mücadele için kurulan **Hilal-i Ahdar Cemiyeti Yeşilay** ismini aldı ve 1934 de **kamu yararlı dernek statüsü** verildi.
- ❖ Sağlık alanında yapılan çalışmaların tamamı **HALKÇILIK** ilkesi ile ilgilidir.

ATATÜRKÜN EN BÜYÜK YAZLI ESERİ NUTUK

Atatürk'ün 19 Mayıs 1919 Samsun'a çıkışı ile başlayan ve **1927** yılına kadar olan dönemi **birinci ağızdan belgelere dayalı** şekilde anlattığı eseridir.

- ÜÇ ANA BÖLÜMDEN OLUŞMAKTADIR**
- ❖ **Millî Mücadele Hazırlık (Kongreler) Dönemi** (Samsuna çıkıştan TBMM açılışına kadar)
 - ❖ **Kurtuluş Savaşı (TBMM) Dönemi** (TBMM'nin açılışından cumhuriyetin ilanına kadar.)
 - ❖ **İnkılaplar (Cumhuriyet) dönemi** (cumhuriyetin ilanından 1927 yılına kadar)

Atatürk'ün Cumhuriyet Halk Fırkasının **1927** yılındaki II. Kurultayı'nda, **36 saatte boyunca** yaptığı konuşmanın kaleme alınmış halidir.

Soru Çözdüren Bilgim

Nutuk Olayları belgelere dayandırarak Türk milletinin var olma mücadelesini **birinci ağızdan** anlatan eserdir.

Farklı dillere çevrilmesi **Evrensel** olduğunu gösterir.

Atatürk'ün en büyük eseri **CUMHURİYETTİR**.

Kavram Bilgim

EVRENSEL: Dünya çapında kabul görmüş benimsenmiş.

Ey Türk Gençliği!

Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet, muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin, en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek, dahili ve harici bedhahların olacaktır. Bir gün, İstiklâl ve Cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şerâitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerâit, çok nâmüsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve Cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın, bütün kaleleri zaptedilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şerâitten daha elim ve daha vahim olmak üzere, memleketin dahilinde, iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlilerin siyasi emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr ü zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerâit içinde dahi, vazifen; Türk İstiklâl ve Cumhuriyetini kurtarmaktır!

Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur!

Mustafa Kemal Atatürk

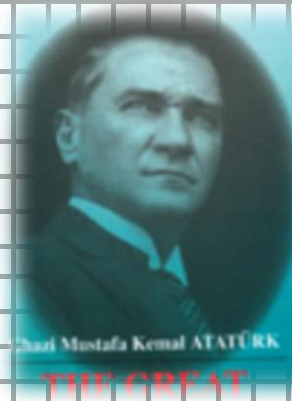
20 Ekim 1927

K. Atatürk

Nutuk Türk milletine öğüt niteliği taşıyan Atatürk'ün cumhuriyeti gençliğe emanet ettiğini belirttiği **GENÇLİĞE HİTABA İLE BİTER**. Atatürk gençliğe hitabede Türk milletini her türlü iç ve dış tehditlere karşı uyarır ve takip etmesi gereken yol hakkında bilgiler verir.

İçerisinde Atatürk'ün **kişisel yazışmaları Telgraflar mektuplar Kongrelerdeki tutanaklar TBMM tutanakları Gazete arşivleri** bulunur.

Farklı dillere çevrilmiş **EVRENSEL** bir kitaptır.

10.YIL NUTKU

Atatürk'ün **29 Ekim 1933'te Türkiye Cumhuriyeti'nin onuncu yılı kutlamalarında yaptığı konuşmaya** verilen isimdir.

Atatürk 10. Yıl Nutkun da

- 10 yılda **yapılan çalışmaları**
- Geleceğe yönelik **hedeflerini**
- Türk milletinin **özelliklerini ve Türk milletine güvenini** anlatmaktadır.

10. Yıl Nutkunu Dinlemek İçin Tıklayınız:

<https://www.youtube.com/watch?v=nFJFCu6R55A>

CUMHURİYETİN SAĞLADIĞI KAZANIMLAR

- ❖ Cumhuriyetle birlikte Kişi egemenliğinden **millet iradesine** geçilmiştir
- ❖ Cumhuriyetle vatandaşlar **yasalar önünde eşittir** ve **devlet yönetimine katılma** imkânı bulmuştur.
- ❖ Cumhuriyet yönetimi ile **kadın ve erkek eşitliği sağlanmış siyasal, ekonomik ve toplumsal alanda ayrıcalıklar kaldırılmıştır.**
- ❖ Cumhuriyetle birlikte **temel hak ve özgürlükler Anayasa ile güvence** altına alınmıştır.
- ❖ **Çağdaş ve Modern bir toplum** yapısı oluşturulmuştur.

BİZLERE DÜŞEN GÖREV

Cumhuriyet zor şartlar altında kazanılmıştır ve korunması **gençlerin** görevidir. Atatürk'ün kurduğu ve bizlere emanet ettiği Türkiye Cumhuriyeti'nin **sonsuz kadar yaşaması için ilke ve inkılaplarına sahip çıkmalıyız. Millî birlik ve beraberliği korumalıyız, demokrasiye sahip çıkmalıyız, bu hakları gelecek kuşaklara aktarmalıyız.**

8.4.9. ATATÜRK İLKE VE İNKILAPLARININ TEMEL ESASLARI

Soru Çözdüren Bilgi

Bu konudan sorular genellikle **yapılan faaliyetler verilir ve hangi temel esastır** şeklinde çıkmaktadır.

Kavram Bilgi

Milli birlik ve beraberlik önemsenmiştir.

Milli tarih bilinci oluşturulmaya çalışılmıştır.

Milli egemenliğe önem verilmiştir.

Millî kültürün geliştirilmesi için çalışılmıştır.

Ülke bütünlüğü esas alınmıştır.

Çağdaşlaşmaya önem verilmiştir.

Akılcılık ve bilimsellik önemsenmiştir

Milli Bağımsızlık temel alınmıştır.

MİLLİ BİRLİK VE BERABERLİK

MİLLİ BAĞIMSIZLIK

MİLLİ EGEMENLİK

Atatürk milli birlik ve beraberliğe önem vermiş ve hayatı boyunca birlik ve beraberliği sağlamaya çalışmıştır.

- ❖ Dağınık ve bölgesel olan Cemiyetleri birleştirmesi
- ❖ Dağınık ve düzensiz olan Kuvayi Milliye den Düzenli orduya geçiş
- ❖ Kongreler döneminde birlik ve beraberliği bozmamak için hilafet ve Saltanatın kaldırılacağını açık açık ifade etmemesi.
- ❖ Yapılan inkılapların birlik ve beraberliği sağlamaya yönelik olması.
- ❖ **Milliyetçilik** ilkesinin birlik ve beraberliği sağlamaya yönelik olması.

Atatürk milli mücadeleyi **bağımsız her anlamda hür bir devlet** kurmak için başlatmıştır. Ülkenin bağımsızlığını her şeyin üstünde tutmuştur.

- Milli Mücadele
- Kapitülasyonların kaldırılması (Ekonomik Bağımsızlık)
- Duyunu Umumi yenin Kaldırılması (Ekonomik Bağımsızlık)
- Kabotaj Kanunu (Ekonomik Bağımsızlık)
- ...

Gibi yapılan inkılaplar Bağımsızlık ve özgürlük temelinde yapılmıştır.

Atatürk 19 Mayıs 1919 da samsuna çıktığı andan itibaren kafasında **Mili egemenliğe dayalı bir devlet hedeflemiştir**. Genelgeler ve Kongreler döneminde her fırsatta bunu vurgulamıştır.

23 Nisan 1920 de TBMM'yi açması 29 Ekim 1923 de cumhuriyeti ilanı, **Hilafet ve Saltanata son vermesi kadınlara siyasi hakların verilmesi** bu temel esas çerçevesinde yapılmıştır. **Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir** demıştır.

ATEŞEMİLİTERLİK:

Askeri elçilik. Askeri diplomat.

MUASIR: Aynı yüzyıl içinde yer alan. Çağdaş.

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

MİLLÎ TARİH BİLİNCİ

Atatürk daha **Manastır Askeri İdadi** si yıllarında milli tarih bincine kavuşmuş ve milli bir tarih bilinci oluşturmak için çaba göstermiştir. Bu amaçla

- 1931 yılında tarihimizin araştırılması için **Türk Tarih Kurumunu** kurmuştur.
- Mirasının bir kısmını Türk Tarih Kurumuna bırakmıştır.

MİLLÎ KÜLTÜRÜN GELİŞTİRİLMESİ

Atatürk milli kültürün geliştirilmesi ve muasır medeniyetler seviyesine çıkması için çalışmıştır. Yapılan inkılapların tümü bu amaçla yapılmıştır. Sofya Ateşemiliterliği görevi sırasında **Kıyafet balosuna yeniçeri kıyafeti ile katılması milli kültüre verdiği önemi göstermektedir.** Milli kültürümüzün zenginliğini ortaya çıkarmak için **Türk Tarih Kurumu ve Türk Dil Kurumu** kurulmuştur.

ÜLKE BÜTÜNLÜĞÜ.

Atatürk yaptığı faaliyetleri **Milli sınırlar içinde vatan bir bütündür bölünemez** ilkesi çerçevesinde ülke bütünlüğü esas alınmıştır. **Başka ülkelerin toprak bütünlüğüne saygılıdır ve kendi topraklarının bütünlüğünü esas alır.** Komşu devletlerle yapılan **Sadabat Paktı ve Balkan Antantı** da ülke bütünlüğü çerçevesinde yapılan antlaşmalardır.

AKILCILIK VE BİLİMSELLİK

Atatürk yaptığı faaliyetleri **akıl ve mantık esasına** göre yapmıştır. **Laiklik** ilkesi bu amaç doğrultusunda kabul edilen bir ilkedir. **Dünyada her şey için medeniyet için hayat için başarı için en hakiki mürşit bilimdir fendir** demiştir.

ÇAĞDAŞLAŞMA

Atatürk ülkenin **her alanda muasır medeniyetler seviyesine çıkması** için çalışmıştır. Yapılan inkılapların tümü bu amaçla yapılmıştır.

ATATÜRK İLKE VE İNKILAPLARININ ORTAK ÖZELLİKLERİ

Temeli **Milli egemenlik ve bağımsızlık** dayanır.

Türk milletin ihtiyaçlarından doğmuştur.

Hak ve hürriyetleri koruyucudur.

Uygulanabilirdir ve Uygulanabilmiştir.

Laiktir. Akılcı ve bilimseldir.

Taklitçi değil Millidir, dış baskı ve zorlama yoktur.

Hukuka dayanır.

Evrensel ve barışçıldır.

Kaynağı **Türk kültürüdür.**

Birbiriyle uyumlu ve birbirinin tamamlayıcısıdır.